

บทที่ 7

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

การศึกษาความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการและความเจริญเติบโต และวิเคราะห์ความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ตลอดจนเพื่อสร้างแบบจำลองที่จะนำไปใช้วัดความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.1 การศึกษาพัฒนาการของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด พบว่าเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีความก้าวหน้าด้านต่างๆ กล่าวคือในปี 2545-2546 สหกรณ์มีสมาชิก (เมื่อเทียบกับปีก่อน) ลดลงเท่ากับ 1 คน และในปี 2546-2549 สหกรณ์มีสมาชิก (เมื่อเทียบกับปีก่อน) เพิ่มขึ้นเท่ากับ 56 , 112 และ 257 คนตามลำดับ ในด้านการดำเนินงานพบว่าในปี 2545-2549 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.23 , 11.64 , 15.64 และ 6.72 ตามลำดับ เงินรับฝากของสหกรณ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.14 , 19.19 , 7.51 และ 17.85 ตามลำดับ เงินให้สมาชิกกู้ระหว่างปี 2545-2547 เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.48 , 10.08 ตามลำดับ และระหว่างปี 2547-2549 ลดลงร้อยละ 7.61 , 22.49 ตามลำดับ ด้านเงินทุนพบว่าในปี 2545-2549 สหกรณ์มีทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.38 , 19.29 , 21.69 และ 7.65 ตามลำดับ ด้านกำไรขาดทุนพบว่าในปี 2545-2546 สหกรณ์มีกำไรลดลงร้อยละ 1.30 และในปี 2546-2549 สหกรณ์มีกำไรเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.99 , 20.68 และ 10.20 ตามลำดับ ด้านฐานะทางการเงินพบว่าในปี 2545-2549 สหกรณ์มีสินทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.38 , 19.29 , 21.69 และ 7.65 ตามลำดับ หนี้สินของสหกรณ์ซึ่งประกอบด้วยเงินรับฝากเป็นส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.45 , 27.29 , 27.08 และ 7.31 ตามลำดับ และทุนของสหกรณ์มีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.46 , 10.69 , 15.02 และ 8.13 ตามลำดับ

หากมองภาพรวมการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด พบว่าพัฒนาการและการขยายตัวด้านต่างๆ ในอัตราสูง เป็นไปในทิศทางที่ดี โดยได้รับความเชื่อถือจากสมาชิก รวมทั้งสถาบันการเงินที่เป็นแหล่งเงินทุน จนสามารถให้บริการด้านต่างๆ ให้แก่บรรดามวลสมาชิกได้ และทำการจัดหาเงินทุนเพื่อสนองความต้องการสินเชื่อแก่สมาชิกในวงเงิน

ที่เหมาะสม และในด้านการส่งเสริมการออมทรัพย์แก่สมาชิกซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการดำเนินงาน

1.2 การวิเคราะห์ความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ในช่วงปี 2547-2549 โดยยึดหลัก “CAMEL analysis” เป็นแนวทางในการประเมินและใช้โปรแกรมเครื่องมือเตือนภัยทางการเงิน CFSAWS:ss เป็นเครื่องมือในการคำนวณนั้น สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1.2.1 ผลการเทียบเคียง (Benchmarking process) อัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีอัตราส่วนค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรอยู่ในระดับดี คือมีความสามารถในการบริหารด้านปัจจัยดำเนินการซึ่งเปรียบเสมือนค่าใช้จ่ายคงที่กับความสำเร็จในรูปของกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ส่วนอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนดอยู่ในระดับดี หมายถึงสหกรณ์มีความสามารถในการเรียกเก็บหนี้คืนจากลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์อยู่ในระดับพอใช้ คือสหกรณ์มีความสามารถบริหารงานในด้านการรองรับผลการขาดทุนและสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้โดยไม่มีผลกระทบกับทุนอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งในระดับนี้อาจสามารถปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการดำเนินงานให้มากขึ้นได้อีก

1.2.2 ผลการเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด กับโครงสร้างทางการเงินของกลุ่มเทียบเคียง (Peer group) พบว่าปี 2547-2549 สหกรณ์มีอัตราส่วนทางการเงินที่อยู่ในระดับ ASL (Above standard level) หรือระดับสูงกว่ามาตรฐาน จำนวน 11 อัตราส่วน คิดเป็นร้อยละ 55 ของอัตราส่วนทางการเงินทั้งหมด ได้แก่ อัตราการเติบโตของทุนของสหกรณ์ อัตราการเติบโตของหนี้ อัตราหนี้ค้างชำระ อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตรากำไรต่อสมาชิก อัตราเงินออมต่อสมาชิก อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น อัตราการเติบโตของกำไร/ขาดทุน อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด ส่วนอัตราส่วนทางการเงินที่อยู่ในระดับ BSL (Below standard level) หรือระดับต่ำกว่ามาตรฐาน มีจำนวน 9 อัตราส่วน คิดเป็นร้อยละ 45 ของอัตราส่วนทางการเงินทั้งหมด ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราหนี้สินต่อสมาชิก อัตราการเติบโตของทุนสำรอง อัตรากำไรสุทธิ และอัตราส่วนทุนหมุนเวียน

ผลการวิเคราะห์ความลึกในแต่ละด้านพบว่า สหกรณ์มีมิติในด้านคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality) การทำกำไร (Earning sufficiency) และสภาพคล่อง (Liquidity) อยู่ใน

ระดับการวิเคราะห์และติดตามทั่วไป และมีมิติในด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital strength) อยู่ในระดับการวิเคราะห์และติดตามในรายละเอียดมากขึ้น หากวิเคราะห์ในภาพรวมแล้วพบว่าสหกรณ์อยู่ในระดับการวิเคราะห์และเฝ้าระวังปกติ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีความมั่นคงทางการเงินเป็นที่น่าไว้วางใจและเชื่อถือแก่บรรดาสมาชิก รวมทั้งสถาบันการเงินต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3 การสร้างแบบจำลองที่นำไปใช้วัดความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด เป็นการนำเอากลุ่มอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้วัดความเพียงพอของเงินทุนของสหกรณ์ความสามารถในการทำกำไร และสภาพคล่องของสหกรณ์ออมทรัพย์ต่างๆ มาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือในทางสถิติที่เรียกว่า “Discriminant analysis” เพื่อทราบว่าในปัจจุบันสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบมีความมั่นคงหรือไม่ และมีปัจจัยหรือตัวแปรที่สำคัญอะไรบ้าง ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้อาศัยข้อมูลสถิติผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบประจำปี 2549 จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มสหกรณ์กลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Yamane ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 99 และให้การประมาณค่าร้อยละมีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 4 ซึ่งจากจำนวนสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งสิ้น 1,272 สหกรณ์ จะได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 726 สหกรณ์

จากการศึกษาความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งระบบเพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยใช้เครื่องมือทางสถิติที่เรียกว่า Discriminant analysis จากโปรแกรม SPSS for Windows พบว่าตัวแปรที่มีความสามารถในการแบ่งแยกสหกรณ์ที่มีความมั่นคง และ ไม่มีความมั่นคงทางการเงินออกจากกันได้มี 4 ตัวแปร คือ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุนของสหกรณ์ (V_8) อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์ (V_3) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น (V_7) และอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้ทั้งสิ้น (V_6) ซึ่งมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง สอง สาม และสี่ตามลำดับ จากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์การจำแนกประเภทข้างต้นมาสร้างระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับใช้วิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ในปัจจุบันได้ โดยสร้างขึ้นจากสมการ Discriminant ซึ่งได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงในการทำงานของสมการแล้วพบว่าสามารถระบุความเป็นสมาชิกของกลุ่มได้ถูกต้องตรงกันร้อยละ 99.00 สมการ Discriminant (2) ที่ใช้สำหรับพิจารณาการแบ่งกลุ่มของสหกรณ์คือ

$$D = -0.298 - 62.182V_8 + 2.428V_3 + 83.144V_7 - 1.130V_6$$

- โดยที่
- D = เลขดัชนี (Discriminant score)
 - V_8 = อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุนของสหกรณ์
 - V_3 = อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุนของสหกรณ์
 - V_7 = อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น
 - V_6 = อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อรายได้ทั้งสิ้น

เนื่องจากผลการพยากรณ์ที่ได้ออกมาจากการประมวลผลของโปรแกรมนี้ไม่ได้แสดงค่าจุดวิกฤติที่ใช้แบ่งแยกประเภท ทำให้การจะนำสมการที่ได้ข้างต้นไปใช้ในการพยากรณ์ภาวะวิกฤติของสหกรณ์ออมทรัพย์ใดๆ ไม่ได้ จึงจำเป็นต้องหาค่าจุดวิกฤติที่ใช้แบ่งแยก โดยการหาค่าเฉลี่ยระหว่างค่าดัชนีที่คำนวณได้จากสมการที่มีค่าสูงสุดในกลุ่มสหกรณ์ที่ไม่มีความมั่นคงทางการเงินกับค่าดัชนีต่ำสุดในกลุ่มสหกรณ์ที่มีความมั่นคงทางการเงินในที่นี้ค่าดัชนีสูงสุดในกลุ่มสหกรณ์ที่ไม่มีความมั่นคงทางการเงินคือ ค่าดัชนีเท่ากับ -10.10 ส่วนค่าดัชนีที่มีค่าต่ำสุดในกลุ่มสหกรณ์ที่มีความมั่นคงทางการเงิน คือ มีค่าดัชนีเท่ากับ -4.30 จากนั้นนำค่าดัชนี คือ -10.10 และ -4.30 มาบวกกันแล้วหารด้วยสองได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีเท่ากับ -7.20 ซึ่งเป็นค่าจุดวิกฤติที่ใช้แบ่งแยกกลุ่มสหกรณ์ที่ทำการศึกษา ดังนั้นเมื่อนำอัตราส่วนทางการเงินทั้ง 4 อัตราส่วนมาหาค่าดัชนีวัดความมั่นคงจากสมการ Discriminant (2) เมื่อได้ค่าดัชนีแล้วนำมาเปรียบเทียบกับค่าจุดวิกฤติ จะพบว่าหากสหกรณ์ใดมีค่าดัชนีสูงกว่า -7.20 แสดงว่าสหกรณ์นั้นเป็นสหกรณ์ที่มีความมั่นคงทางการเงิน และหากค่าดัชนีที่ได้ต่ำกว่า -7.20 จะแสดงว่าสหกรณ์นั้นไม่มีความมั่นคงทางการเงิน โดยจุดวิกฤติที่คำนวณได้นี้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของการใช้สมการแบ่งแยกประเภทตามที่ได้มาข้างต้นเท่านั้น หากใช้ตัวแปรอิสระอื่นๆ หรือใช้สมการแบ่งแยกประเภทอื่นๆ ที่แตกต่างออกไปย่อมจะได้ค่าจุดวิกฤติที่แตกต่างออกไปเช่นกัน

จากระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early warning system) ที่สร้างขึ้นในส่วนที่ผ่านมาได้นำมาประเมินฐานะทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ว่ามีความมั่นคงทางการเงินหรือไม่ โดยนำอัตราส่วนทางการเงิน ปี 2549 ทั้ง 4 อัตราส่วนของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มาแทนค่าลงในสมการ Discriminant (2) ได้ดังต่อไปนี้

$$D = -0.298 - 62.182V_8 + 2.428V_3 + 83.144V_7 - 1.130V_6$$

$$D = -0.298 - 62.182(0.064) + 2.428(1.357) + 83.144(0.027) - 1.130(0.455)$$

$$D = 9.72$$

จากสมการในข้างต้นพบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีค่าดัชนีเท่ากับ 9.72 ซึ่งมีค่าสูงกว่าค่าวิกฤติ -7.20 แสดงว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัดเป็นสหกรณ์ที่มีความมั่นคงทางการเงินโดยเป็นลำดับที่ 352 จากสหกรณ์ตัวอย่างทั้งหมด 726 สหกรณ์ หากเทียบระหว่างค่าวิกฤติ -7.20 กับสหกรณ์ที่มีค่าดัชนีสูงที่สุดคือ 18.45 จากตัวอย่างทั้งหมด 726 สหกรณ์แล้วพบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีระดับความมั่นคงเท่ากับร้อยละ 65.98 และเมื่อนำอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มาเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีค่าดัชนีสูงสุด 5 อันดับแรก โดยใช้วิธี Stepwise พบว่าตัวแปรที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีความแตกต่างจากสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีค่าดัชนีสูงสุด 5 อันดับแรก คือ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุนของสหกรณ์ (V_9) โดยสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุนของสหกรณ์ต่ำกว่าสหกรณ์ที่มีค่าดัชนีสูงสุด 5 อันดับแรก

2. การอภิปรายผล

2.1 การศึกษาพัฒนาการและความเจริญเติบโตของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด
พบว่า สหกรณ์มีพัฒนาการในด้านต่างๆ คีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ในช่วงปี 2545-2549) ทั้งในด้านสมาชิก ด้านการดำเนินธุรกิจ ด้านทุนดำเนินงาน ด้านผลการดำเนินงานและด้านฐานะทางการเงิน ซึ่งพัฒนาการและความเจริญเติบโตดังกล่าวมีลักษณะการเติบโตโดยธรรมชาติด้วยวิถีการของตนเอง คือเริ่มจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนสมาชิกเพราะสมาชิกเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์ออมทรัพย์และมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากโดยเมื่อสมาชิกมีจำนวนเพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝาก ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนภายในมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีเงินทุนเพียงพอต่อการดำเนินงานโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินอื่นมากนัก ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยจากการกู้ยืมลดลง นอกจากนั้นเงินทุนที่ได้จากสมาชิกยังสามารถนำไปลงทุนเพื่อสร้างรายได้เพิ่มขึ้น ประกอบกับกำหนดนโยบายควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้ลดลง ทำให้มีกำไรสุทธิประจำปีเพิ่มขึ้น เมื่อสหกรณ์สามารถสร้างกำไรเพิ่มขึ้นก็ย่อมมีผลต่อการสะสมเงินทุนได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

จากผลการศึกษาในข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีพัฒนาการและการเจริญเติบโตสอดคล้องกับการเจริญเติบโตของสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งอื่นๆ ในระบบ เช่น ไพเราะ ไพรอนันต์ (2535) ได้กล่าวว่า สหกรณ์ออมทรัพย์จะมีการเจริญเติบโตถ้าหากสหกรณ์ออมทรัพย์จะสนใจระดมเงินฝากในสหกรณ์ของตนให้เพียงพอแก่ความต้องการเงินกู้ของสมาชิก และสุดา เจริญพงศ์ไพบูลย์ (2536) ซึ่งทำการศึกษาพัฒนาการและผลการดำเนินงานของ

สหกรณ์ออมทรัพย์ ได้กล่าวว่า สหกรณ์ออมทรัพย์จะมีพัฒนาการที่ดีได้ต้องเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารหนี้สินและเร่งแสวงหาเงินทุนจากภายนอกเพิ่มขึ้นทั้งจากการกู้ยืมและการรับฝากเงินจากสมาชิก

ผลจากการศึกษาในส่วนนี้ทำให้ทราบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครู พิจิตร จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์อื่นที่ได้ทำการศึกษามาแล้ว มีพัฒนาการและความเจริญเติบโตเป็นไปในทิศทางที่ดีนั้นมาจาก 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ สมาชิก ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากจากสมาชิก โดยปัจจัยหลักทั้ง 3 ปัจจัยนี้จะส่งผลให้สหกรณ์ออมทรัพย์มีการการเติบโตโดยธรรมชาติด้วยวัฏจักรของตนเอง

2.2 การศึกษาความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด พบว่า ความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ขึ้นกับคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset quality) การทำกำไร (Earning sufficiency) และสภาพคล่อง (Liquidity) โดยสหกรณ์สามารถบริหารจัดการลูกหนี้ให้มีคุณภาพ และเรียกเก็บหนี้ให้ชำระได้ตามกำหนดทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนในการทำธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ อีกทั้งควบคุมและบริหารค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้มีกำไรสูงขึ้น และสามารถให้ผลตอบแทนกลับคืนสู่สมาชิกได้สูง ทำให้สมาชิกเกิดความเชื่อมั่นในการบริหารงานและหันมาออมเงินกับสหกรณ์มากขึ้น ส่งผลให้สหกรณ์สามารถสะสมทุนได้เพิ่มขึ้นด้วย แต่ในด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital strength) พบว่า สหกรณ์ยังมีการดำรงทุนสำรอง และทุนสะสมอื่นเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มเดียวกันส่งผลให้อัตราการเติบโตทุนของสหกรณ์ต่ำไปด้วย โดยผลการศึกษาในแต่ละมิติมีดังนี้

2.2.1 ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital strength) พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ยังมีการดำรงทุนสำรอง และทุนสะสมอื่นต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มเดียวกัน สหกรณ์ควรมีนโยบายจัดสรรเงินทุนสำรองอย่างน้อยร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ (ตามข้อบังคับสหกรณ์ฯ ข้อ 71(3)) แต่เมื่อนำไปรวมกับทุนสำรองปีก่อนๆ แล้วไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ 10 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ควบคุมไม่ให้ผลหนี้มีปริมาณมากกว่าทุนของสหกรณ์ เพิ่มความระมัดระวังในการใช้ทุน โดยเน้นแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เป็นหลัก ลดการใช้เงินทุนจากภายนอก (เงินกู้ยืม) อีกทั้งระดมเงินทุนจากภายในเพิ่ม ซึ่งเงินทุนนั้นควรมีลักษณะที่ไม่สามารถถอนได้ในระยะสั้นและไม่ผูกพันที่จ่ายผลตอบแทนที่แน่นอน และบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้รองรับความเสี่ยง เพราะหากสหกรณ์สามารถสร้างกำไรให้เพิ่มขึ้น ก็จะมีผลต่อการจัดหาเงินทุนได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย

2.2.2 ด้านอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ ที่มีแนวโน้มการเติบโตลดลงเนื่องจากสมาชิกอยู่ระหว่างปีลดลงนั้น หากมองในด้านของสมาชิกซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสหกรณ์แล้ว แสดงว่าสมาชิกของสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีวินัยทางการเงินหรือการจัดการทางการเงินดีขึ้น แต่หากมองในด้านรายได้ของสหกรณ์แล้วการลดลงของเงินให้สมาชิกอยู่ระหว่างปีย่อมส่งผลให้รายได้ของสหกรณ์ลดลงด้วย เพื่อเป็นการลดค่าเสียโอกาสจากสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือจมอยู่ในสินทรัพย์ที่เกินความต้องการ สหกรณ์ต้องบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพ และมีสภาพคล่องมากขึ้นกว่าเดิม โดยนำสินทรัพย์เหล่านี้ไปขยายธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้น

2.2.3 ด้านขีดความสามารถในการบริหาร (Management ability) พบว่าสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของธุรกิจ อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มเดียวกันและเป็นอัตราที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณเงินให้สมาชิกอยู่ระหว่างปี 2548-2549 มีปริมาณลดลง จึงส่งผลให้อัตราการเติบโตของธุรกิจซึ่งประกอบด้วยเงินรับฝาก และเงินให้กู้มีอัตราการเติบโตที่ลดลงด้วย ดังนั้นสหกรณ์ต้องขยายธุรกิจให้เติบโตขึ้นกว่าเดิม ทั้งในด้านการระดมเงินออมจากสมาชิก และในด้านการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่เพื่อสร้างรายได้

2.2.4 ด้านการทำกำไร โดยภาพรวมสหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรสูงแต่ก็ยังมีจุดอ่อนในด้านการเติบโตของทุนสำรองซึ่งแสดงถึงความมั่นคงของสหกรณ์ และการเติบโตของทุนสะสมอื่นซึ่งเป็นทุนที่มีประโยชน์ต่อสมาชิก ดังนั้นสหกรณ์ควรจัดสรรทุนทั้งสองประเภทเพิ่มมากขึ้น โดยในแต่ละปีควรจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสำรองและทุนสะสมตามข้อบังคับรวมกันมากกว่าร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ

2.2.5 ด้านสภาพคล่อง (Liquidity) พบว่าสหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มเดียวกัน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการมีหนี้สินระยะสั้นที่เป็นเงินออมจากสมาชิกมากเมื่อเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียน ดังนั้นสหกรณ์จึงจำเป็นต้องรักษาสภาพคล่องให้สูงเพียงพอเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน โดยลดการใช้เงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอกแล้วหันมาเน้นแหล่งเงินทุนจากภายในสหกรณ์เป็นหลัก ซึ่งแหล่งเงินทุนภายในมีทั้งการระดมทุนเรือนหุ้น การระดมเงินออมจากสมาชิก ซึ่งในกรณีของการระดมเงินออมจากสมาชิกนี้ควรจะมีลักษณะเป็นเงินออมระยะยาว มีระยะเวลาฝาก-ถอนแน่นอน เช่น เงินฝากประจำ เพราะหากสหกรณ์สามารถลดหนี้สินระยะสั้นลงให้มีปริมาณน้อยกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนแสดงว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องดี และมีความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน ส่วนด้านอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนดพบว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้ให้ชำระได้ตามกำหนด และสามารถเปลี่ยนสินทรัพย์สภาพคล่องให้เป็นเงินสดหมุนเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษาความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ในข้างต้น พบว่าปัจจัยที่ทำให้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด มีความมั่นคงทางการเงินนั้นคือปัจจัยในด้านคุณภาพของสินทรัพย์(Asset quality) การทำกำไร(Earning sufficiency)และสภาพคล่อง (Liquidity) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ของกิตติภูมิ ทองเจริญ (2546) ที่กล่าวว่า ความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นกับความสามารถในการทำกำไรและความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับขนาดของทุนของสหกรณ์ กล่าวคือ หากสหกรณ์ออมทรัพย์ใดดำเนินการเพื่อให้ได้รับอัตรากำไรในระดับสูงด้วยการปล่อยสินเชื่อแก่สมาชิกมากขึ้น ต้องรับภาระความเสี่ยงภัยสูงขึ้นทั้งในด้านการใช้เงินทุน (โดยการให้กู้ยืมแก่สมาชิก) และด้านการจัดหาแหล่งเงินทุน (โดยการระดมเงินรับฝากและกู้ยืมเงินจากแหล่งภายนอกอื่นๆ) หากต้องรับภาระความเสี่ยงภัยสูงเมื่อเทียบกับขนาดของทุนส่วนของสหกรณ์ สหกรณ์ออมทรัพย์นั้นจะมีความมั่นคงทางการเงินน้อยลงและยังพบว่าสภาพคล่องทางการเงินมีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างชัดเจนกับระดับความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ด้วย

2.3 การสร้างแบบจำลองเพื่อนำไปใช้วัดความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์คือ อัตรากำไรสุทธิต่อทุนของสหกรณ์ อัตรากำไรส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์ อัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น และอัตรากำไรสุทธิต่อรายได้ทั้งสิ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกิตติภูมิ ทองเจริญ(2546) ที่กล่าวว่า ตัวแปรสำคัญที่สามารถแบ่งแยกระหว่างกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ไม่มี ความมั่นคง และกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีความมั่นคงได้อย่างถูกต้อง คือ ตัวแปรที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย อัตรากำไรสุทธิต่อรายได้ทั้งสิ้น และอัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น โดยอัตรากำไรทางการเงินทั้ง 4 อัตรากำไรที่ได้จากการศึกษานี้สามารถนำมาสร้างระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early warning system) โดยใช้วิธีการสร้างดัชนีความมั่นคงทางการเงินจากอัตรากำไรทางการเงินหลายๆ อัตรากำไร ในสมการ Discriminant ซึ่งสมการดังกล่าวสามารถระบุความเป็นสมาชิกของกลุ่มได้ถูกต้องตรงกันร้อยละ 99.00

จากการนำระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early warning system) มาประเมินฐานะทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ในปี 2549 พบว่ามีค่าดัชนีสูงกว่าค่าวิกฤติ แสดงว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด เป็นสหกรณ์ที่มีความมั่นคงทางการเงิน และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีค่าดัชนีสูงสุด 5 อันดับแรก พบว่าตัวแปรที่สามารถแยกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ออกจากสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีค่าดัชนีสูงสุด 5 อันดับแรก คือ อัตรากำไรสุทธิต่อทุนของสหกรณ์ ที่มีค่าน้อยกว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ 5 อันดับแรก

ดังนั้นสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด ควรจะมีการพัฒนาในด้านการบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ เพิ่มความระมัดระวังในการใช้เงินลงทุนเลือกลงทุนในสินทรัพย์คุณภาพดี หลีกเลี่ยงการลงทุนระยะยาวที่ให้ผลตอบแทนต่ำ และสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง อย่างไรก็ตาม จากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้อัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินในช่วงหลังลดลงตลอด อาจส่งผลให้ผลตอบแทนในการลงทุนของสหกรณ์ลดต่ำลง แต่สหกรณ์ควรเลือกที่จะซื้อตั๋วหรือหุ้นของสถาบันการเงินอื่นๆ มากกว่าการปล่อยกู้ให้สมาชิกหรือให้สหกรณ์อื่นกู้ เพราะถึงแม้อัตราดอกเบี้ยจะไม่สูงมากแต่ก็มีความเสี่ยงต่ำกว่า โดยใช้วิธีการลดค่าใช้จ่ายของการดำเนินงานควบคู่กัน เพื่อให้ไม่ส่งผลกระทบต่อกำไรสุทธิประจำปีมากนัก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

3.1.1 การศึกษาความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด โดยใช้โปรแกรม CFSAWS:ss ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นการวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังและเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์ โดยสามารถตรวจสภาพทางการเงิน และทราบระดับการวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังทางการเงินขององค์กรได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลในอดีตตั้งแต่ปี 2547-2549 ดังนั้นเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการประเมินผลการดำเนินงาน และตรวจสอบฐานะทางการเงินของสหกรณ์เองในปัจจุบัน สหกรณ์สามารถนำวิธีการนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินฐานะทางการเงินของสหกรณ์ในปีต่อไป โดยใช้ข้อมูลทางการเงินในปีปัจจุบัน ซึ่งอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ย (Peer group) ของแต่ละปีสามารถสืบค้นได้ที่ web site ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ <http://statistic.cad.go.th>

3.1.2 การสร้างแบบจำลองที่นำไปใช้วัดความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด นั้นเป็นการศึกษาว่าในปัจจุบันมีปัจจัยหรือตัวแปรที่สำคัญอะไรบ้างที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ จากนั้นจึงนำตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์มาสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้า หรือที่เรียกว่า “Early warning system” ซึ่งนอกจากจะนำไปใช้วัดความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด แล้วยังสามารถนำไปใช้วัดความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งอื่นๆ ได้อีกด้วย โดยการนำข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์นั้นๆ มาคิดเป็นอัตราส่วนทางการเงินตามที่กำหนดไว้ หลังจากนั้นจึงนำอัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณได้มาแทนค่าลงในแบบจำลอง เพื่อหาค่าดัชนีที่จะนำไปใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ คือ -7.20 หากสหกรณ์ใด

มีค่าดัชนีสูงกว่า -7.20 แสดงว่าสหกรณ์นั้นเป็นสหกรณ์ที่มีความมั่นคงทางการเงิน แต่หากค่าดัชนีที่ได้ต่ำกว่า -7.20 จะแสดงว่าสหกรณ์นั้นไม่มีความมั่นคงทางการเงินทำให้สามารถหาวิธีการป้องกันและแก้ไขภาวะวิกฤติการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด หรือสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งอื่นๆ สามารถนำวิธีการสร้างระบบสัญญาเตือนภัยที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการสร้างระบบสัญญาเตือนภัยทางการเงินในปีต่อไป เพื่อให้สัญญาเตือนภัยมีความเป็นปัจจุบัน และเหมาะสมกับสถานการณ์ในปีนั้นๆ

3.1.3 จากการศึกษาพัฒนาการ และความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด พบว่าถึงแม้สหกรณ์จะมีจุดแข็งในหลายๆ ด้าน แต่ก็ยังมีจุดที่ควรพัฒนาให้ดีขึ้น คือ ในด้านการจัดสรรเงินทุนสำรอง และเงินทุนสะสมอื่นเพื่อรองรับความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ที่ยังมีอัตราต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในกลุ่มเดียวกัน ด้านการบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้และให้ผลตอบแทนก็ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มเดียวกันอีกด้วย ดังนั้นสหกรณ์ควรจะมีนโยบายในด้านต่างๆ ดังนี้

1) ด้านเงินทุน

เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงของเงินทุนให้เงินทุนมีความเข้มแข็งป้องกันผลกระทบจากความเสี่ยงทางด้านธุรกิจ และการเงินที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ โดยสหกรณ์ควรมีนโยบายจัดสรรเงินทุนสำรองอย่างน้อยร้อยละ 10 ของกำไรสุทธิ (ตามข้อบังคับสหกรณ์ฯ ข้อ 71(3)) แต่เมื่อนำไปรวมกับทุนสำรองปีก่อนๆ แล้วไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ 10 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ควบคุมไม่ให้ผลนี้มีปริมาณมากกว่าทุนของสหกรณ์ เพราะถ้าผลนี้มีปริมาณน้อยกว่าทุนของสหกรณ์ย่อมหมายถึงสหกรณ์สามารถรองรับภาระหนี้ได้ด้วยตนเอง และสร้างความมั่นใจให้กับเจ้าหนี้ เพิ่มความระมัดระวังในการใช้ทุนโดยเน้นแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เป็นหลัก ลดการใช้เงินทุนจากภายนอก (เงินกู้ยืม) อีกทั้งเร่งบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้รองรับความเสี่ยง และระดมเงินทุนจากภายในเพิ่มทั้งในรูปของเงินทุน และเงินรับฝากจากสมาชิก โดยระดมเงินรับฝากให้มากกว่าทุนเรือนหุ้น เพราะต้นทุนของเงินรับฝากต่ำกว่าต้นทุนของทุนเรือนหุ้น ซึ่งเงินทุนนั้นควรมีลักษณะที่ไม่สามารถถอนได้ในระยะสั้นและไม่ผูกพันการจ่ายผลตอบแทนที่แน่นอน ส่วนเงินออมนั้นควรเพิ่มรูปแบบการออมเงินแบบมีกำหนดระยะเวลาการถอน เช่น เงินฝากประจำ สลากออมทรัพย์ เป็นต้น เพราะเงินออมที่มีกำหนดระยะเวลาการถอนที่แน่นอนสามารถนำไปลงทุนได้โดยไม่ต้องกักเงินไว้สำรองเผื่อถอนเหมือนเงินฝากประเภทออมทรัพย์ ทำให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนเพิ่มขึ้น และย่อมส่งผลให้กำไรให้เพิ่มขึ้นด้วย

2) ด้านการลงทุนในสินทรัพย์

ในด้านอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ที่มีแนวโน้มการเติบโตลดลง เนื่องจากมีสมาชิกขอถูกระหว่างปีลดลงนั้น สหกรณ์ควรมีการบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพและมีสภาพคล่องมากขึ้นกว่าเดิม โดยนำสินทรัพย์เหล่านี้ไปขยายธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้น เช่น การลงทุนในรูปของการซื้อหุ้น พันธบัตร เงินฝากในสถาบันการเงินอื่น หรือให้สหกรณ์อื่นกู้ เป็นต้น โดยสัดส่วนของการนำเงินทุนไปลงทุนในระยะสั้นและระยะยาวควรเป็นดังนี้

(1) เงินรื้อถอน เป็นทุนระยะยาวสมาชิกจะถอนหุ้นบางส่วนไม่ได้ ถ้าจะต้องการนำหุ้นไปใช้จะต้องลาออกก่อนโดยปกติผู้ที่ลาออกจะคงหุ้นไว้จนสิ้นปีบัญชีเพื่อให้ได้เงินปันผลครั้งสุดท้าย วันที่สำคัญที่สหกรณ์จะต้องมีเงินมากคือวันแรกของปีบัญชีเตรียมเงินไว้เผื่อให้พอ แม้ว่าสมาชิกจะออกและถอนหุ้นไปบ้าง ก็ไม่ทำให้ยอดหุ้นรื้อถอนหุ้นลดลงต่ำกว่าปีที่ผ่านมา มีแต่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้นสหกรณ์สามารถนำเงินทุนรื้อถอนทั้งหมด 100% ไปลงทุนระยะยาวได้

(2) เงินสำรองเป็นทุนระยะยาวอีกทุนหนึ่งซึ่งมีเพิ่มขึ้นทุกปีอย่างน้อยเพิ่มขึ้นปีละ 10% ของกำไรสุทธิ จะลดลงได้ก็ต่อเมื่อไปชดเชยการขาดทุนเท่านั้น โดยปกติสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่มีการขาดทุน ดังนั้นสหกรณ์สามารถนำเงินสำรองทั้งหมด 100% ไปลงทุนระยะยาวได้

(3) เงินสะสม เป็นทุนระยะสั้นหรือทุนระยะยาวก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงินสะสมของแต่ละสหกรณ์ ดังนั้นควรจะต้องลงทุนระยะสั้นในอัตราเฉลี่ยที่ใช้จ่ายระหว่างปี และลงทุนระยะยาวในอัตราเฉลี่ยที่คงเหลือของปีนั้น

(4) เงินรับฝากของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัดเป็นเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์ซึ่งปกติจะเป็นเงินทุนระยะสั้น และจากการสังเกตพฤติกรรมการณ์ถอนเงินของผู้ฝากมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยอัตราส่วนเงินถอนระหว่างปีต่อเงินรับฝากทั้งหมดในปี 2547-2549 เท่ากับร้อยละ 37.02 , 41.69 และ 46.31 ตามลำดับ ดังนั้นจึงถือได้ว่าร้อยละ 50 ของเงินฝากเป็นทุนระยะยาวเพื่อลงทุนระยะยาวได้ ส่วนอีกร้อยละ 50 ของเงินฝากเป็นทุนระยะสั้นควรจะไปลงทุนระยะสั้น

(5) เงินกู้ยืมเป็นเงินที่สหกรณ์กู้ผู้อื่น (สหกรณ์หรือธนาคาร) มาให้สมาชิกกู้ต่อหรือลงทุนต่อ มีส่วนหนึ่งที่ต้องผ่อนชำระหนี้ไม่เกิน 1 ปีจึงถือเป็นเงินลงทุนระยะสั้น ส่วนที่เกิน 1 ปีเป็นเงินลงทุนระยะยาว สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด นั้นเงินกู้ยืมเป็นประเภทเงินกู้ยืมระยะสั้นทั้งหมด จึงเป็นเงินลงทุนระยะสั้นทั้ง 100%

อย่างไรก็ดีถึงแม้ว่าการลงทุนในระยะยาวจะให้ผลตอบแทนมาก แต่ถ้าลงทุนในระยะยาวมากเกินไปจะทำให้ขาดสภาพคล่องจนเป็นผลเสียหายแก่การดำเนินงานของ

สหกรณ์ได้ ดังนั้นสหกรณ์ควรจะพิจารณาให้รอบคอบและเหมาะสมกับสภาพทางการเงินของสหกรณ์ก่อนจะตัดสินใจลงทุน

นอกจากนี้สหกรณ์ควรจะนำสินทรัพย์ที่เป็นอาคาร อุปกรณ์ฯ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่างับค่าเสื่อมที่เกิดขึ้นในรอบปี จะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้สูงขึ้น

3) ด้านการจัดสรรเงินทุนสำรอง

ในด้านการจัดสรรเงินทุนสำรองซึ่งแสดงถึงความมั่นคงของสหกรณ์ และทุนสะสมอื่นซึ่งเป็นทุนที่มีประโยชน์ต่อสมาชิก สหกรณ์ควรจัดสรรทุนทั้งสองประเภทเพิ่มมากขึ้น โดยในแต่ละปีควรจะจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสำรองและทุนสะสมตามข้อบังคับรวมกันมากกว่าร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิ เพราะโดยปกติสหกรณ์จะได้รับการยกเว้นภาษีกำไร ซึ่งบริษัทห้างร้านต้องเสียภาษีกำไรร้อยละ 30 จึงสมควรอย่างยิ่งที่คณะกรรมการดำเนินการจะจัดสรรกำไรส่วนนี้เป็นทุนสำรองและทุนสะสม ทุนเหล่านี้สหกรณ์สามารถกำหนดระเบียบเพื่อใช้เงินเหล่านี้ได้ ทุนสำรองและทุนสะสมเป็นทุนที่ไม่มีต้นทุนยิ่งมีมากยิ่งจะทำให้เกิดประโยชน์แก่สหกรณ์มาก

4) ด้านการบริหารสินทรัพย์

ในด้านการบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้ให้เพิ่มความระมัดระวังในการใช้เงินทุน เลือกลงทุนในสินทรัพย์คุณภาพดี หลีกเลี่ยงการลงทุนระยะยาวที่ให้ผลตอบแทนต่ำ และสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง นอกจากนั้น ควรเร่งบริหารสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เช่น กรณีของการมีหนี้ที่ค้างชำระ และสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ให้มีประสิทธิภาพ และมีสภาพคล่องมากขึ้นกว่าเดิม อย่างไรก็ดี จากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้อัตราดอกเบี้ยของสถาบันการเงินในช่วงหลังลดลงตลอดอาจส่งผลให้ผลตอบแทนในการลงทุนของสหกรณ์ลดต่ำลง แต่สหกรณ์ควรเลือกที่จะซื้อตัวหรือหุ้นของสถาบันการเงินอื่นๆ มากกว่าการปล่อยกู้ให้สมาชิกหรือให้สหกรณ์อื่นกู้ เพราะถึงแม้อัตราดอกเบี้ยจะไม่สูงมากแต่ก็มีความเสี่ยงต่ำกว่า โดยใช้วิธีการลดค่าใช้จ่ายของการดำเนินงานควบคู่กัน เพื่อให้ไม่ส่งผลกระทบต่อกำไรสุทธิประจำปีมากนัก

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

เนื่องจากข้อมูลที่น่ามาใช้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของสหกรณ์ ออมทรัพย์ และการสร้างระบบสัญญาเดียนภัยล่วงหน้า เป็นข้อมูลทุติยภูมิที่เก็บรวบรวมได้จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านจำนวนสมาชิก ทุนดำเนินงาน ปริมาณธุรกิจด้านการให้กู้ยืมและการรับฝากเงิน ผลกำไรจากการดำเนินงานและอื่นๆ จึงอาจทำให้ผลการศึกษาลดคลเคลื่อน นอกจากนั้นยังมีข้อจำกัดด้าน

การเข้าถึงข้อมูลรายสัปดาห์ จึงทำให้อัตราส่วนทางการเงินที่นำมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ ยังไม่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับอัตราส่วนที่ได้จากการคำนวณในโปรแกรม CFSAWS:ss เท่าที่ควร ซึ่งหากเป็นการศึกษาโดยเจ้าหน้าที่ของทางการ หรือศึกษาโดยสหกรณ์ออมทรัพย์เอง ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลรายสัปดาห์ได้ครบถ้วนและละเอียดกว่าข้อมูลที่เปิดเผยในงบการเงิน เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ถูกต้อง แม่นยำ ทันสมัย และสะดวกในการนำมาใช้งาน ควรจะมีการศึกษา ดังนี้

3.2.1 ปรับปรุงตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน ทั้งหมดใน 5 กลุ่มอัตราส่วน ได้แก่ กลุ่มความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital strength) กลุ่มคุณภาพสินทรัพย์ (Asset quality) กลุ่มขีดความสามารถในการบริหาร (Management ability) กลุ่มการทำกำไร (Earning sufficiency) และกลุ่มสภาพคล่อง (Liquidity) ที่ได้จากการคำนวณ ในโปรแกรม CFSAWS :ss ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มาเป็นตัวแปรในการวิเคราะห์

3.2.2 ปรับปรุงกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาโดยแยกสหกรณ์ออมทรัพย์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้เงินทุนดำเนินงานจากเงินรับฝากมาก และกลุ่มที่ใช้ทุนเรือนหุ้นมาก แล้วทำการ ศึกษาเพื่อหาปัจจัยที่มีความสำคัญในการแบ่งกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อสร้างระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าที่เป็นค่าเฉพาะของแต่ละกลุ่ม